Uprasza się P. T. Lekarzy o umieszczanie „PRZEWODNIKA KĄPIELOWEGO“ w poczekalniach dla chorych.

Nr. 8. Kraków, dnia 1. sierpnia 1908 r. Rok V.

PRZEWODNIK KĄPIELOWY

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ulica Szewska 27.

Popierajmy polskie zdrojowiska i uzdrowiska!

I. Solanki

a) pojedyncze:
Birsztany, Druskieniki, **Rymanów** (zdr. Klaudyi).

b) jodowo-bromowe:
Ciechocinek, **Iwonicz**, Rabka, **Rymanów** (zdrój Celestyny i Tytusa).

c) litowe:
Iwonicz, Rymanów.

d) zołzy (zgęszczone):
Ciechocinek, Rabka, **Truskawiec.**

II. Wody gorzkie:

Morszyn.

III. Wody siarczane:

Busko, Krzeszowice, **Lubień**, **Niemirów**, Solec, **Swoszowice**, **Truskawiec.**

IV. Szczawy

a) alkaliczne:
Głębokie.

b) alkaliczno-słone:
Krościenko n. Dunajcem, Szczawnica, Wysowa.

c) wapniowe:
Drużbaki, **Nałęczów.**

d) żelaziste:
Krynica, **Nałęczów**, Sławinek, Szczawnica, Wysowa, **Żegiestów.**

V. Cieplice:

Jaszczurówka koło Zakopanego.

VI. Kąpiele morskie:

Połąga.

VII. Uzdrowiska i stacye klimatyczne:

a) górskie i podgórskie:
Bystra, Delatyn, Dora, Jaremcze, Jaworze, Kosów, Ojców, Ustroń, Wisła, Worochta, **Zakopane**, Zawoja.

b) nizinne:
Czarniecka Góra, Grodzisk, Otwock, Sassów, Sławuta.

Uwaga. Tłustym drukiem oznaczono miejscowości, co do których bliższe szczegóły znajdują się w ogłoszeniach.

IWONICZ

Zakład zdrojowo-kąpielowy i klimatyczny
(stacya kolejowa **Iwonicz** w Galicyi).

Najsilniejsza szczawa słono-jodowo-bromowa. – Od dawna stwierdzoną jej skuteczność we wszystkich postaciach zołzów (scrofulosa), w chorobach kości, jamy nosowej, uszu, skóry i wogóle we wszystkich chorobach, wymagających przyspieszenia odnowy materyi. Leczenie ortopedyczne i masażowe. Inhalacye systemu „Waldenburga“ i systemu „Clara“. Kąpiele w gorącem powietrzu systemu „Polana“, tudzież sztuczne kąpiele gazowe.

Urządzenie Zakładu wzorowe, oświetlenie elektryczne, wodociągi, kaplica zakładowa, w której odprawia się codziennie Msza św. Lekarze zakładowi: **Doc. Dr. Antoni Gabryszewski** ze Lwowa i **Dr. Julian Staniszewski** z Krakowa, tudzież 6 lekarzy wolno praktykujących.

W sezonie I-szym od 15. maja do 20. czerwca i w III-cim od 20. sierpnia do końca września mieszkania znacznie tańsze. Uwolnienia od taksy na podstawie świadectw ubóstwa udziela się tylko w I. i III. sezonie.

Zamówienia na mieszkania, wodę mineralną, sól, ług i muł przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela

Dyrekcya Zakładu zdrojowo-kąpielowego w Iwoniczu.

Zakład leczniczy „QUO VADIS“ w Kissingen

(sanatoryum i zakład dyetetyczno-fizykalno-wodoleczniczy) **Dra J. Maciejewskiego**, Ludwigstrasse 16 (Bawarya)

dla chorób wewnętrznych (specyalnie żołądka, kiszek, serca, naczyń, wymiany materyi), nerwowych i kobiecych, otwarty od 1. marca do 31. listopada.

Najnowsze urządzenia lecznicze dla balneo-, hydro- i elektroterapii, leczenie światłem i masażem. — Kuchnia dyetetyczna indyw. — Urządzenie nowoczesne, służba polska.

Cena za pokój z pensyą i usługą od $4^1/_2$ — 6 rubli dziennie.

Z środków leczniczych i kuchni dyetetycznej zakładu mogą korzystać także moi pacyenci mieszkający poza zakładem.

Wczesne zgłoszenia, szczególnie w głównym sezonie, pożądane.

Skuteczniejsza a tańsza niż inne szczawy !!!

WODA KROŚCIEŃSKA

ze zdroju Stefana

oddaje znakomite usługi w chorobach dróg oddechowych, pokarmowych, moczowych itp.

Poleca się jako wodę krajową opiece P. T. lekarzy polskich.

Znakomity napój dyetetyczny!!!

Nałęczów

(GUBERNIA LUBELSKA)

Zakład leczniczy cały rok otwarty.

W lecie kąpiele żelaziste i borowinowe.

Cały rok hydroterapia i wszelkie metody fizykalne.

Utrzymanie wraz z leczeniem 4 ruble dziennie.

Dyrektor Zakładu: **Dr. A. Puławski.**

Niemirów — Niemirów

Zakład kąpielowy

Źródła siarczano- solno- alkaliczne; zbadane przez **Dra B. Radziszewskiego** prof. chemii Uniw. lwowskiego i **K. Klinga** asyst. instytutu chemii we Lwowie.

Znakomicie leczą **choroby skórne, reumatyzm, artrytyzm, skrofuły, choroby nerwowe.**

Niemirów położony wśród lasów szpilkowych, ma piękne okolice, zdrowe powietrze. Kąpiele urządzone w r. 1907 przez firmę L. NITSCH i Ska w Krakowie, według najnowszych metod. Mieszkania większe i mniejsze po cenach bardzo przystępnych. – Otwarcie sezonu 20 maja.

Stacya kolei: MUSZYNA-KRYNICA

ze Lwowa	11	godzin jazdy
z Krakowa	6	» »
z Budapesztu	9	» »

KRYNICA

Poczta 3 razy dziennie i urząd telegr. w miejscu. Apteka.

C. K. ZAKŁAD ZDROJOWY W GALICYI

W Karpatach 600 m. n. p. m. Od stacyi kolejowej godzina bitej drogi. Na stacyi wygodne powozy. **Środki lecznicze:** Zdroje: **„Zdrój główny“** i **„Słotwinka“** bardzo silnej szczawy wapienno i magneziowo-sodowo-żelazistej. **Kąpiele mineralne** bardzo obfite w kwas węglowy wolny, metodą Schwartza ogrzewane (w roku 1906 wydano 79.333). **Wskazania lecznicze:** niedokrewność, osłabienie nerwowe, blednica, przewlekły nieżyt pęcherza, choroby serca i naczyń krwionośnych etc. Nader skuteczne **kąpiele borowinowe** we wszystkich chorobach kobiecych, przy reumatyzmie, w sprawach wysiękowych, obrzękach wątroby etc. (w roku 1906 wydano 24.455). Skarbowy **zakład hydropatyczny** pod kierunkiem specyalisty **Dra Ebersa** (w roku 1906 wydano 15.463). **Kąpiele gazowe** z czystego kwasu węglowego. **Kąpiele rzeczne, parowe, elektryczne, słoneczne, miesienie.** Klimat wzmacniający podalpejski. Leczenie terenowe. Wody mineralne miejscowe i wszelkie zagraniczne. Kefir. Żętyca. Mleko sterylizowane. Lekarz zakładowy **Dr. Kopff z Krakowa,** stale cały sezon. Nadto 16 lekarzy wolno praktykujących. **Mieszkania:** przeszło 1700 pokoi z całkowitym komfortem urządzonych w cenie od 1 K 20 h dziennie wzwyż. Dom zdrojowy, wypożyczalnia książek. Restauracye. Pensyonaty prywatne, hotele, cukiernie. Kościół katolicki. Cerkiew. **Muzyka zdrojowa stała** (dyrektor Adam Wroński). Stały teatr, koncerta, odczyty, bale. **Rozległy park szpilkowy,** około 100 morgów obszaru. **Wodociągi** wody źródlanej słodkiej z gór sprowadzanej. **Frekwencya w roku 1906 przeszło 7750 osób. Sezon od 15. maja do 10. października.** W maju, czerwcu i wrześniu ceny kąpieli, mieszkań w domach skarbowych i potraw w restauracyi domu zdrojowego o 25% **niższe.** W lipcu i sierpniu nie udziela się ubogim żadnych ulg. **Rozsyłka wód mineralnych krynickich od kwietnia do listopada.** Składy we wszystkich większych miastach w kraju i za granicą. **Taksa kuracyjna od 6 do 20 koron.** Bliższych wyjaśnień na żądanie udziela, broszury i prospekta rozsyła

C. k. Zarząd zdrojowy w Krynicy.

Rok V. Kraków, dnia 1. sierpnia 1908 r. Nr. 8.

PRZEWODNIK KĄPIELOWY

Organ polskiego Towarzystwa balneologicznego.

Dwutygodnik ilustrowany. — Wychodzi od 15. kwietnia do 1. października.

Redaguje Komitet. Redaktor: Dr. KAZIMIERZ FLIS.

Redakcya i administracya:
Kraków, ulica Szewska L. 27. — Telefon Nr. 405.
Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:
za 1 wiersz petitem lub jego miejsce 30 hal.
Adresy lekarskie 1 K 50 h jednorazowo.

„Przewodnik kąpielowy“ rozsyła się **bezpłatnie** P. T. Lekarzom w Galicyi, W. Ks. Poznańskiem i Królestwie Polskiem, czytelniom publicznym, kawiarniom, cukierniom, restauracyom, hotelom i umieszcza w pociągach osobowych i pospiesznych na głównych liniach kolejowych. W prenumeracie kosztuje „Przewodnik kąpielowy“ 6 kor. za rocznik.

Przegląd najważniejszych chorób przewlekłych, nadających się do leczenia w polskich zdrojowiskach i uzdrowiskach.

Choroby	Nadają się do leczenia w zdrojowiskach i uzdrowiskach
Choroby serca i narządu krążenia	Ciechocinek, Iwonicz, Jaworze, Krynica, Morszyn, Ojców, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.
Choroby nosa, gardła, krtani, płuc i opłucnej	Birsztany, Bystra, Iwonicz, Jaśkowice, Jaworze, Kamionka, Kosów, Nałęczów, Nowe Miasto, Ojców, Otwock, Rabka, Sławuta, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane.
Choroby żołądka	Druskieniki, Krynica, Rymanów, Szczawnica, Żegiestów.
Choroby jelit	Birsztany, Druskieniki, Kamionka, Kosów, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Truskawiec, Rymanów, Żegiestów, Szczawnica.
Choroby wątroby i dróg żółciowych	Ciechocinek, Iwonicz, Morszyn, Szczawnica, Truskawiec.
Choroby śledziony	Iwonicz, Krynica, Szczawnica, Zakopane, Żegiestów.
Choroby nerek i pęcherza	Ciechocinek, Druskieniki, Krynica, Nałęczów, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.
Choroby kobiece	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Druskieniki, Iwonicz, Jaworze, Krynica, Lubień, Maryówka, Morszyn, Nałęczów, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec, Żegiestów.

Choroby	Nadają się do leczenia w zdrojowiskach i uzdrowiskach
Nerwice ogólne i przewlekłe choroby nerwowe z tłem anatomicznem	Bystra, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Grodzisk, Jaśkowice, Jaworze, Kiselka, Kosów, Krynica, Lubień, Maryówka, Morszyn, Nałęczów, Nowe Miasto, Ojców, Otwock, Sławuta, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Zakopane, Żegiestów.
Choroby kości, mięśni i stawów na tle reumatycznem i gruźliczem	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Krynica, Krzeszowice, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.
Choroby przemiany materyi, jak otyłość, moczówka cukrowa, dna i t. d.	Birsztany, Busko, Czarniecka Góra, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rymanów, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Żegiestów.
Choroby krwi	Bystra, Jaworze, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Sławuta, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane, Żegiestów.
Zołzy — przymiot	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.
Choroby skóry	Ciechocinek, Birsztany, Iwonicz, Lubień, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.
Zatrucia morfinowe, wyskokowe, nikotynowe i rtęciowe	Grodzisk, Kiselka, Maryówka, Nowe Miasto, Solec, Swoszowice, Zakopane.

DR. H. DOBRZYCKI.

Zdrojowiska i miejscowości lecznicze w Niemczech oraz nasze względem nich stanowisko.

(Streścił Dr. Flis).

Z zainteresowaniem bierze do ręki każdy, kogo sprawy zdrojowisk obchodzą, broszurkę wydaną niedawno w Warszawie u Wendego, bo porusza ona sprawę w chwili obecnej gorącą, a zawsze i stale niezmiernie doniosłą i żywotną.

Autor stanął na stanowisku lekarza przedewszystkiem, dla którego *salus aegroti suprema lex*, a następnie obywatela Polaka, któremu drogi każdy grosz narodowy, bez potrzeby u obcych wydany, i rozpatruje stosunki w Królestwie Polskiem. Nasze stosunki z Niemcami pod względem zdrojownictwa polegają na wysyłaniu pacyentów do wód niemieckich i sprowadzaniu do nas ich wód i przetworów zdrojowych. Ponieważ zastosowanie tych ostatnich jest mniejsze aniżeli wód i idzie z niemi równomiernie, przeto rozpatruje autor jedynie sprowadzanie samych wód mineralnych. Stosunki nasze z innemi zdrojowiskami n. p. w Szwajcaryi, Francyi lub we Włoszech są tak małe, że sumarycznie nie dorównywają Niemcom.

Zaczynając od sprowadzania wód zastanawia się przedewszystkiem nad stosunkiem wód naturalnych do sztucznych. Poglądy badaczów na kwestyę identyczności wód naturalnych i sztucznych nie są jeszcze ustalone. Autor, jak się zdaje, jest zdania — jakkolwiek go wyraźnie nie wypowiada — że wody naturalne i sztuczne są identyczne, że większa skuteczność w używaniu wód naturalnych polega nie na ich odmiennym składzie, lecz na wpływie wielu innych czynników jak suggestyi, której w leczeniu lekceważyć nie można, oraz wszystkich tych warunków, wśród jakich leczenie wodami zdrojowemi naturalnemi się prowadzi. Wynalezienie płynnego bezwodnika kwasu węglowego (CO_2) było dla przemysłu zdrojowego wielkim krokiem naprzód. Ono ułatwiło i udoskonaliło fabrykacyę wód sztucznych a nadto poprawę wielu wód naturalnych. Wiele wód alkalicznych bardzo podrzędnego znaczenia po nasyceniu nim zyskały na wartości; solanki proste zamieniono na szczawy solankowe; nieużyteczne wody żeleziste z nierozpuszczalnym osadem węglanu żelazowego zamieniono na bardzo dobre szczawy żeleziste, wreszcie zastosowano go do sporządzania sztucznych kąpieli z kwasem węglowym, o tyle lepszych od rodzimych w Kissingen, Wiesbaden i Nauheim, że CO_2 da się w nich doskonale dawkować.

Od czasu wprowadzenia do fabrykacyi wód mineralnych płynnego CO_2 powstała ogromna ilość wód stołowych, gdyż każdą wodę, zawierającą więcej nieco składników mineralnych, przez „gazowanie“ można zamienić na wodę stołową. W ten sposób ścisła dawniej granica między wodami naturalnemi a sztucznemi zatarła się dzisiaj znacznie.

Niemcy, jakkolwiek mają dzięki ogromnej reklamie największy zagraniczny eksport wód mineralnych i jakkolwiek wody te są u nich bardzo tanie, fabrykują i spożywają u siebie bardzo wielką ilość wód sztucznych, tak że w każdem mieście niemal istnieje po kilka fabryk wód mineralnych sztucznych.

Porównanie cen wód mineralnych w Berlinie, Warszawie i Krakowie przedstawia się następująco:

Nazwa zdroju	Kosztuje duża but. w Berlinie			W Warszawie	W Krakowie*)
	fenigów	kopiejek	hal. *)	kopiejek	hal.
1. Adelheidsquelle . . .	63	29·6	74	80	—
2. Kreuznach Elisabetbrun.	60	28·2	70·5	80	—
3. Hamburg Elisabetbrun.	59	27·7	69·3	75	—
4. Soden	55	25·8	64·6	80	—
5. Schwalbach Stahlbrun	51	24	59·9	70	—
6. Pyrmont Stahlbrun . .	49	23	57·6	85	—
7. Weilbach Schwefelq. .	49	23	57 6	70	—
8. Kissingen Rakoczy . .	48	22·5	56·4	70	78
9. Obersalbrunn . . .	46·5	21·9	54·6	60	92
10. Wiesbaden Kochbr. .	45	21·1	52·9	75	88
11. Wildungen	43	20 2	50·5	70	86
12. Friedrichshaller Bitterw.	43	20 2	50 5	65	78
13. Hallerjodquelle . . .	41	19 3	48·1	55	—
14. Ems Kraenchen . . .	40	18·8	47	65	68
15. Fachingen	35	14 3	41·1	60	64
16. Apolinaris	43	20·2	50·5	70	1/2 lt. 48
17. Oberselters	35	14 3	41·1	60	58
18. Niederselters	26·3	10·7	30·9	45	68

*) Dodatek referenta.

(Dokończenie nastąpi).

II. Zjazd balneologiczny.

Komitet Zjazdu zorganizowany w Zakopanem zajmuje się gorliwie przygotowaniem zjazdu. Komitet działa w porozumieniu z miejscowemi instytucyami, jak gmina, klimatyka i Tow. tatrzańskie.

W dalszym ciągu zgłosił odczyt Dr. Zanietowski Józef (Kraków) „O postępach balneoterapii i elektroterapii“.

Współudział w zjeździe zgłosili dotąd: Dr. Bielecki z Rymanowa, Dr. Obmiński z Lubienia, Dr. Lorentski z Krynicy, Dr. Brodzki z Kudowy, Dr. Maciejewski z Kissingen, Dr. Kruszyński ze Szczawnicy, Dr. Piotrowski z Żegiestowa, Dr. Cercha z Krynicy, Dr. Dembicki z Ciechocinka, Dr. Dłuski, Dr. Żychoń, Dr. Kraszewski z Zakopanego, Dr. Flis z Krakowa, prof. Dr. Romer ze Lwowa, Dr. Regiec z Rymanowa, hr. Jan Potocki z Rymanowa. Dalsze zgłoszenia napływają.

Komitet prócz zajęcia się umieszczeniem uczestników Zjazdu w Zakopanem obmyśla także wycieczki i rozrywki.

W sprawie zjazdu otrzymujemy od jednego z panów kupców następujący list:

„Dowiaduję się z Przew. kąp., że w roku obecnym ma znowu odbyć się zjazd balneologiczny i dlatego pozwalam sobie na kilka uwag.

„Przy urządzaniu zjazdów balneologicznych zawsze pomijano czynnik kupiecki; może słusznie, jeśli zjazdy mają na celu wyłącznie naukę i gospodarkę w zdrojowiskach. Uważam to jednak za błąd, iż zjazdy te zakreślają sobie tę ciasną ramę; eksploatacya źródeł należy również do rzeczy a przecież eksploatacya bez handlu nie da się dobrze pomyśleć, a przynajmniej musi chromać. Niezapraszanie na zjazdy takie także reprezentantów stanu kupieckiego świadczy o niedocenianiu tego stanu a przecież stan ten jest również czynnikiem nie bezwartościowym, ma on swój wpływ i wykonywa pewne prace, dla rozwoju zdrojowisk nieobojętne. Bez współdziałania stanu kupieckiego cała akcya na korzyść zdrojowisk będzie niezupełną a tem samem i skuteczność akcyi nie może być zupełną. Kupiec nie będzie na zjeździe zabierał głosu, gdy rozprawiać się będzie o wpływie np. światła i ciepła na organizm ludzki, ale może służyć trafną w danym razie radą i doświadczeniem, gdy się dotknie materyi w jego zakres działania wchodzącej“.

Przyznajemy całą słuszność powyższym uwagom i z radością witamy ten objaw zrozumienia spraw naszego przemysłu zdrojowego ze strony stanu kupieckiego, który dotąd zupełnie bierne a może nawet mniej niż bierne stanowisko pod tym względem zajmował i jesteśmy przekonani, że komitet zjazdowy do współudziału w zjeździe i dotyczące sfery kupieckie zaprosi.

Dla przypomnienia podajemy niektóre ustępy Regulaminu dla zjazdów balneologicznych.

§ 1. Celem zjazdów balneologicznych jest:

a) śledzenie i rozbiór naukowych postępów w balneologii;
b) zapoczątkowywanie prac naukowych balneologicznych;
c) poznawanie i wspieranie postępów w rozwoju polskich zdrojowisk i uzdrowisk;
d) wskazywanie racyonalnych kierunków na polu praktycznych urządzeń leczniczych i higienicznych w zdrojowiskach;
e) popieranie działalności, zwróconej ku obronie ekonomicznych interesów zdrojowisk i uzdrowisk.

§ 3. Urządzeniem zjazdów zajmuje się komitet gospodarczy.

§ 5. Komitet gospodarczy oznacza:

a) wysokość wkładki, jaką składać mają uczestnicy zjazdu;
b) określa miejsce, czas i trwanie zjazdu;
c) układa program zjazdu;
d) zajmuje się ogłaszaniem drukiem sprawozdań zjazdowych i prac, odczytywanych na zjeździe.

§ 6. W zjeździe na podstawie zaproszenia imiennego przez komitet gospodarczy mogą brać udział:

a) lekarze;
b) właściciele, dzierżawcy i zarządcy zakładów zdrojowych i klimatycznych;
c) właściciele i kierownicy samoistnych przedsiębiorstw w zdrojowiskach, uzdrowiskach i letniskach;
d) osoby, pracujące na polach naukowych, mających związek z balneologią;
e) przestawiciele tych gałęzi przemysłu, które mają praktyczne znaczenie dla przemysłu zdrojowego.

§ 7. Udział w zjeździe winien być zgłoszony najpóźniej na tydzień przed terminem zjazdu.

§ 8. Tytuł i treść odczytów podane być mają do wiadomości komitetu gospodarczego najpóźniej na trzy tygodnie przed terminem zjazdu.

§ 9. Posiedzenia zjazdowe są dwojakie:

a) ogólne, *b*) sekcyjne.

§ 10. Posiedzeń ogólnych jest najmniej dwa: pierwsze odbywa się przy otwarciu, drugie przy zamknięciu obrad zjazdu.

§ 14. Posiedzenia sekcyjne odbywają się pod kierunkiem przewodniczących sekcyi, wybranych z grona członków danej sekcyi na wniosek komitetu gospodarczego.

Wiadomości bieżące.

Frekwencya w naszych zdrojowiskach:

W Ciechocinku	bawiło do dnia	10.	czerwca osób	2306
„ Druskienikach	„ „ „	15.	„ „	1857
„ Iwoniczu	„ „ „	15.	lipca „	2867
„ Krynicy	„ „ „	22.	„ „	5835
„ Rabce	„ „ „	7.	„ „	1685
„ Rymanowie	„ „ „	20.	„ „	1835
„ Truskawcu	„ „ „	11.	„ „	1837
„ Żegiestowie	„ „ „	1.	sierpnia „	576

Listy obce wykazują: Francensbad do 24. lipca 9421, Giesshübl do 23. lipca 243, Karlsbad do 29. lipca 44.441, Reichenhall do 27. lipca 9787, Szmeks do 27. lipca 2452.

Biuro Towarzystwa tatrzańskiego przeniesiono na czas letni, to jest od 1. lipca do końca sierpnia z Krakowa do Zakopanego i tam załatwia ono wszystkie sprawy. Takie przeniesienie biura do Zakopanego na sezon letni zarządzono ze względu na interes członków Towarzystwa. Biuro mieści się w Dworcu tatrzańskim na Krupówkach i tam udziela wszelkich wskazówek, oraz stamtąd prowadzi korespondencyę.

Lekarze inspektorami przemysłowymi. Na ostatniem posiedzeniu wiedeńskiej Izby lekarskiej postawił dr. Grün wniosek domagający się, by rząd powoływał także i lekarzy praktykujących na stanowiska inspektorów przemysłowych. Uchwalono ponadto wezwanie do prezydyum Izby, polecające jej, aby zwróciła się do prezydenta ministrów i ministra handlu z prośbą, iżby, przy konstytuowaniu nowej socyalno-politycznej sekcyi przy ministerstwie handlu, także i lekarzy do sekcyi tej powołano.

Z Krynicy. W dniu 22. lipca odbyła się druga zabawa taneczna.

W dniu 25. lipca odbyło się Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa „Dom dla dzieci w Krynicy“ z następującym porządkiem dziennym:

a) Sprawozdanie z dotychczasowej czynności;
b) Wybór Wydziału i Rady nadzorczej;
c) Przyjęcie nowych członków.

W dniu 26. lipca odbyła się tombola na dochód weteranów z r. 1863.

Festyn na dochód budowy „Domu dla dzieci“ odbędzie się 2. sierpnia. Komitet przygotowuje wiele niespodzianek.

W Rymanowie. Na dochód budowy kaplicy tudzież na dochód ochronki w Rymanowie odbył się dnia 22-go lipca b. r. w sali domu zdrojowego Koncert przy łaskawym współudziale pp. Tadeusza Szulca i Manna, z następującym programem:

1) Wieniawski: Koncert z akompaniamentem fortepianu.
2) a) Karłowicz: „Pamiętam ciche, jasne, złote dnie“. — Śpiew;
 b) Walter: „Puhar mojego życia“;
 c) Fiszer: „Zbudź się“.
3) a) Svendsen: „Romanze“. — Skrzypce z fortepianem;
 b) Bazzini: „La Ronde des Lutius“.
4) Deklamacya.
5) a) Niewiadomski: „Polały się łzy me czyste“. — Śpiew;
 b) „ „Miesięczna noc“;
 c) Childach: Wiosna.
6) a) D'Ambrosio: „Canzonetta“. — Skrzypce z fortepianem;
 b) Sarasate: „Śpiewy cygańskie“. — Skrzypce z fortepianem.
7) Moniuszko: Oracya p. Marcina z opery: „Verbum nobile“.

W Rabce odbyło się w niedzielę dnia 26. b. m. poświęcenie nowego kościoła, dopełnione przez ks. dziekana z Makowa w asyście licznego duchowieństwa. W uroczystości otwarcia nowego kościoła brała udział miejscowa straż ogniowa i tłumy okolicznego ludu. Nowy kościół murowany, w stylu gotyckim, podług projektu architekta, radcy bud. Odrzywolskiego, jest dziełem pod każdym względem pięknem. Kościół ten powstał z kilkoletnich składek parafian. Niektóre z przedmiotów kościelnych pochodzą z darów prywatnych osób.

Mimo, że nowy, obszerny kościół wystarczy zupełnie dla wszystkich parafian, stary kościółek drewniany, stojący naprzeciw nowego, zostanie utrzymany, w myśl żądań konserwatorów, upatrujących w nim zabytek architektoniczny i historyczny.

W Zakopanem odbędzie się dnia 6. sierpnia koncert prof. Jerzego Lalewicza na dochód Tow. Domu zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“. Będzie to prawdziwa uczta artystyczna dla miejscowej publiczności, a spodziewać się należy, że i z Krakowa przybędą wielbiciele gry prof. Lalewicza.

Lista gości w Żegiestowie

przybyłych od 15-go lipca do 1-go sierpnia 1908 r.

Liczba porządk.	Nazwisko, imię i godność	Miejsce stałego pobytu	Pomieszkanie w Żegiestowie	Ilość osób
240	Getterowa Jadwiga, żona naczelnika	Oświęcim	Karolówka	2
241	Wilczyński Władysław	Przemyśl	Dom Zdrojowy	3
242	Żygulski Franciszek, inżynier	Lwów	„ „	5
243	Dr. Nusbaum Hilarowicz Józef, profesor uniwersytetu	„	Wodospad	5
244	Praczyński Leszek, technik	„	Karolówka	1
245	Gross Ernestyna, pryw.	Kolbuszowa	„	1
246	Eisenbruch Klara	„	„	1
247	Neugröschel Anna, żona kupca	Nowy Sącz	Popielaty	2
248	Śliwińska Karolina, żona obywatela	Kraków	Alojzówka	2
249	Jasielski Korab Maryan, inżynier	Lwów	Hotel	1
250	Dr. Reich Emil, c. k. askultant	Jasło	Żegotka	5
251	Szyszkowska Jadwiga, nauczycielka	Krasiczyn	Karolówka	1
252	Ryż Elżbieta, żona dyrektora browaru	„	„	1
253	Telichowski Adam, starosta	Złoczów	Żegotka	4
254	Leser Franciszka, właścicielka sklepu	Tarnów	Hotel	1
255	Nussbaum Liba, właścicielka	„	„	1
256	Rosenberg	Brody	„	1
257	Weinstokowa Berta, żona literata	Lwów	Pawilon	2
258	Berglas Chewet, krawczyni	Strzyżów	Popielaty	1
259	Prodziewicz Marya, nauczycielka	Zamoście	„	1
260	Morthowa Barbara, właścicielka realności	Dzików	Hotel	2
261	Taube Regina	Lwów	Pawilon	1
262	Furthowa Róża, żona kupca	Przemyśl	Karolówka	3
263	Ks. Pasek Jan, katecheta gimnazyum	Jasło	„	1
264	Piekarski Michał, pryw. urzędnik	Radom (K. P.)	„	1
265	Stanekowa Wiktorya, żona właściciela dóbr	Wojciechowice	Alojzówka	3
266	Chruśliński Maryan, dyrektor szkoły	Sokal	Żegotka	2
267	Hr. Scipio-del-Campo Józefa, właścicielka dóbr	Wołyń	„	1
268	Szaszkiewicz Aleksander i Jadwiga	„	„	2
269	Szczerbińska Władysława, nauczycielka	Wojciechowice	Alojzówka	1
270	Pieth Otto, kapitan	Kisszebén (Węgry)	Karolówka	1
271	Szneiser Juliusz, nadporucznik	„	„	1
272	Vidrighin Serwius, nadporucznik	„	„	1
273	Suszczyńska Tekla Irena	Poznań	Żegotka	1
274	Nowakowa Marya, żona prow.	Przemyśl	„	1
275	Behr Sydonia	Sambor	Karolówka	1
276	Szajerowa, żona posła	Słocina	„	2
277	Jankiewicz Włodzimierz	Przemyśl	Żegotka	1
278	Fruchter Stanisław, c. k. adjunkt sądowy	Zborów	Karolówka	4
279	Kremer Zygmunt, dentysta	Temeswar	Popielaty	1
280	Kasler Jakób	„	„	1
281	Kisielewska Zofia, wdowa po nadkomisarzu	Kraków	„	2
282	Moczydłowska Aniela, wdowa po nadinżynierze	„	Wodospad	2
283	Ks. Kuropatwa	„	Żegotka	1
284	Friedman Leib	Strzyżów	Potok	1
285	Terau Markus	Nowy Sącz	„	1
286	Dr. Felicya Nossig-Próchnik, literatka	Lwów	Karolówka	2
287	Bluth Lejzor	Kraków	Popielaty	3
288	Kuńcikiewicz Marya, kierowniczka szkoły	Rachmia, pow. Dolin	Hotel	2
289	Dulębianka Marya, malarka	Żarnowiec	Karolówka	1
290	Konopnicka Marya, pisarka	„	„	1
291	Surowiec Antoni, student medycyny	Kraków	Alojzówka	1
292	Kryński Mieczysław, ukończony słuchacz filozofii	Lwów	Żegotka	1
293	Osuchowski Karol, student IV. realnej	„	„	1
294	Ks. Szabelski Stanisław, prefekt	Piotrków (K. P.)	„	1
295	Koch Salomon	Bobowa	Potok	2
296	Tencer Juchwed	Strzyżów	„	1
297	Diamand Jochwed	„	„	1
298	Malanek Karolina	„	„	1
299	Wittek Wanda i Władysława, nauczycielki	Żywie i Szczucin	„	2
300	Zygmunt de Zubalewicz, asystent c. k. Dyrekcyi poczt.	Kraków	Żegotka	2

Liczba porządk.	Nazwisko, imię i godność	Miejsce stałego pobytu	Pomieszkanie w Żegiestowie	Ilość osób
301	Ficki Aleksander, urzędnik	Łowicz	Żegotka	1
302	Marchwicka Stanisława, żona urzędnika	Warszawa		1
303	Kawówna Marya, nauczycielka	Lwów	Karolówka	1
304	Longchamps, dyrektor szkoły	"	"	2
305	Dr. Jaworski Julian, profesor gimnazyum	Kijów	Żegotka	2
306	Gibas Izydor, c. k. sędzia	Limanowa	"	1
307	Göhlerowa Sabina, kupcowa	Tarnów	Popielaty	1
308	Kwadratstein Regina	"	"	1
309	Adler Tyla	"	"	1
310	Okoń Bronisława Bartoszewicz	Warszawa	Alojzówka	1
311	Grzybowska Walerya, żona dyrektora cukrowni	Sannik, (K. P.)	Żegotka	5
312	Wasityńska Albertyna, nauczycielka	"	"	1
313	Kwiatkowski Józef, urzędnik pocztowy	Kraków	Popielaty	1
314	Thader Otmar, aptekarz	Gliniany	Karolówka	5
315	Turzańska Wiktorya, nauczycielka	Porudno	Wodospad	1
316	Ewelina Suska	Gliniany	Karolówka	1
317	Szajna Stanisław, c. k. adjunkt sądowy	Brody	"	1
318	Szneider Leopold, kierownik szkoły	Radomyśl w.	Żegotka	2
319	Haas Fanny, kupiec	Kraków	Karolówka	1
320	Goldberger Sali, kupiec	Wadowice	"	1
321	Gans Joannete, kupcowa	Przemyśl	Dom Zdrojowy	2
322	Ellner Maria	"	" "	1
323	Pillersdorf Wanda, pryw.	"	" "	1
324	Grossman Charlotta, kupcowa	"	" "	2
325	Gans Ignac	"		3
326	Gans Maciej	"		1
327	Gans Paweł	"		1
328	Magońska Marya	Sambor	Zdrój	3
329	Karaś Wojciech	Borysław	Alojzówka	1
330	Zagowa Anna, nauczycielka	Wiedeń		1
331	Fedoryus	Borysław	Alojzówka	1
332	Lechała Eliasz, proboszcz	Dąbrowica	Żegotka	2
333	Ks. W. Wołcz, c. k. dyrektor seminaryum naucz.	Lwów	"	1
334	Ks. Marcin Serwacki, emerytowany proboszcz	"	Żegotka	1
335	Rutkowska Karolina, żona organisty	Olesno	Alojzówka	1
336	Grabowska Janina, żona właściciela	Kraków	Karolówka	1
337	Prochowska Stefania, pryw.	"	"	1
338	Skibicka Janina, nauczycielka	Brzeżany	"	1
339	Tyszkowska Stanisława	"		1
340	Kluger Bolesław, dyrektor hotelu Pollera	Kraków	Karolówka	1
341	Chojnacki Józef	"	"	1
342	Dr. Szczaniecki Stefan, adjunkt sądowy	Gorlice	"	1
343	Krzysiak Feliks	"	"	1
344	Koziński Ludwik, inżynier	Warszawa		1
345	Dobrzańska Antonina Wanda, żona radcy sądowego	Sambor	Żegotka	3
346	Kochańska Helena, żona urzędnika	Jasło	"	1
347	Lifschütz Mayer, kupiec	Drohobycz	"	1
348	Dubleński Izydor	"	"	1
349	Dobrowolska Stanisława, żona wiceprezydenta sądu	Tarnów	"	2

Razem . . 173
Suma poprzedniej listy gości . . 403

Ogólna ilość osób . . 576

Spis lekarzy Polaków ordynujących w zdrojowiskach krajowych i obcych.

A b b a z i a: Dr. X. Gorski (zimą).
B a d e n pod Wiedniem: Dr. Kümmerling.
B i a r r i t z: Dr. Bohdanowicz (latem).
B i r s z t a n y: Dr. Grodecki.
B u s k o: Dr. Drewnowski, Majkowski, Rubinstajn, Sawicki, Sulimirski, Talko.
B y s t r a: (Sląsk austr.): Dr. Jekels.
G u d o w a: Dr. Brodzki.
C i e c h o c i n e k: Dr. Arnstein, Besiekierski (chir.), Chwat, Ciągliński, Dembicki, Górski, Grudziński, Holc, Jezierski, Konarzewska, Kuk (dent., 3 razy w tygodniu), Lorentowicz, Lubowski, Polikier, Przyrembel, Pyrz, Ruppert, Rydzykowski, Sinołęcki, Steinberg, Tannenbaum, Wychowski.

Darków: Dr. Klimek.
Druskieniki: Dr. Bujakowski, Konwerski, Markiewicz, Sawicki, Zaleski.
Franzensbad: Dr. Moraczewska, Rosner, Steinsberg, Zeitner.
Gleichenberg: Dr. Bulikowski.
Grado: Dr. Oransz.
Gräfenberg: Dr. Ebel.
Gries koło Bozen: Dr. Nazarkiewicz.
Hall (Bad): Dr. Feuerstein.
Inowrocław: Dr. Krzymiński, Przybyszewski.
Iwonicz: Dr. Berger, docent Gabryszewski, Lanes, Staniszewski, Stauber, Turzański, Wallach.
Karlsbad: Dr. docent Biernacki, Goldwasser (okul.), Hassewicz, Kaufmann, Kołaczkowski, Kostecki, Kretowicz, Kropf, Maleszewski, Moraczewski, Scharf, Śliwiński, Süsskind, Wasserthal.
Kissingen: Dr. F. Chłapowski, Maciejewski, Modrakowski.
Kołobrzeg: Dr. A. Chłapowski.
Kosów: Dr. Tarnawski.
Krynica: Dr. Aronsohn, Askenazy, Better, Cercha, Dębicki, Ebers, Kmietowicz, Kopf, Lewicki, Lorentski, Mayer, Skórczewski, Tyszecki (dent.), Wąsowicz, Zarzycki, Zathey.
Lubień: Dr. Mikolašek, Obmiński.
Marienbad: Dr. Dobija, Eichhorn, Harajewicz, Kwiatkowski, Liebeskind, Prager, Reinhold, Schermant, Szczepański.
Maryówka: Dr. Zakrzewski.
Meran: Dr. Binder, Knobel (zimą), Żuliński (zimą).
Morszyn: Dr. Hinze.
Nałęczów: Dr. Babski, Dobrucki (raz na tydzień), Gałczyński, Gliński, Makowski, Malewski, Puławski (dyr. zakł.).
Nauhaim: Dr. Jankowski, Łowiński.
Nizza: Dr. Bohdanowicz (zimą).
Odessa: Dr. Jachimowicz.
Oeynhausen: Dr. Janta-Połczyński.
Ojców: Dr. Kozłowski.
Piszczany: Dr. Teichmann.
Połąga: Dr. Skowroński, Świętochowski (zakładowy).
Pustomyty: Dr. Blaim.

Rabka: Dr. Cholewicz, Kaden, Lang, Supiński (l. zakł.).
Reichenhall: Dr. Goldschmidt, Sadowski.
Rymanów: Dr. Bielecki, Dukiet, Regiec, Wajgiel.
Salzbrunn: Dr. Górski J.
Sławuta: Dr. Dobrzycki, Dzierzbicki.
Solec: Dr. Daniewski, Knoff.
Swoszowice: Dr. Bogdanik.
Szczawnica: Dr. Gorski, Hammerschlag, Kołączkowski, prof. Korczyński, Kretz, Kruszyński, Mohr, Singer, Żuliński.
Trenczyn: Dr. Filipkiewicz (lek. zakł,), Münz, Wobr.
Truskawiec: Dr. Krzyżanowski, Mindes, Pelczar, Praschil.
Vichy: Dr. Biernawski.
Wiesbaden: Dr. Błociszewski.
Wisła (Śląsk austr.): Dr. Zanietowski.
Zakopane: Dr. Brzeziński, Chramiec, Chwistek, Czaplicki, Dłuska, Dłuski, Gaik, Gawlik, Kraszewski, Łazowski, Majewicz, Sokołowski (dent.), Żychoń.
Żegiestów: Dr. Piotrowski.

Nakładem Polskiego Tow. Balneologicznego. — Drukarnia Związkowa w Krakowie (ulica Mikołajska 13) pod zarządem A. Szyjewskiego.

RYMANÓW-ZDRÓJ

Drukarnia Związkowa w Krakowie.